

MÜNAZARA JÜRİLERİ İÇİN TAVSİYELER

1. Maç Öncesinde

1.1. Tab & Konu açıklanırken mutlaka salonda bulunun.

Salonunuzu ve salondaki takımları not alın, fotoğrafını çekin. Böylece hem son dakikada salon düşünüp geç kalmazsınız hem de salonunuza bir takım henüz gelmemiş olursa bunun hangi takım olduğunu rahatlıkla bilebilirsiniz. Ayrıca eğer ki salondaki takımlara dair komitenin gözünden kaçan bir conflict'iniz varsa hemen iletin.

Bununla beraber konu açıklandığında yarışmacıların komiteye sorduğu kritik sorular olabilir, sağlıklı bir değerlendirme için bu soru ve cevapları dinlemelisiniz.

1.2. Konuşmacı Puanı Skalasını Öğrenin.

Bahsettiğim basit bir ortalama öğrenmek değil. Komitenin o turnuvada kullanmayı planladığı skalayı detaylarıyla öğrenin. Yazılı bir skala varsa maç öncesinde mutlaka okuyun.

1.3. Komiteye Konu Hakkında Sorularınızı Sorun.

Bilmemek değil, hatalı değerlendirmek ayıp. Konuya dair bilginiz olmadığınızı düşündüğünüz noktaları mutlaka sorun. Konunun çatışma alanlarına dair "gerçekler"i bilmelisiniz.

1.4. Hazırlık Süreci 15 Dk.dır.

İdealde istenen bir münazara maçının konu verildikten 15 dk. sonra başlamasıdır. 15 dk. dolduğunda salona doğru gitmeye başlamayın, bu sürede mutlaka salonunuza girmiş olun. Geç kaldığınız her dakikanın açılış takımları için ekstra avantaj yarattığını unutmayın.

Takımlardan biri geç kalmışsa hemen arayın, bu gecikme makûl sınırın üzerine çıkmışsa komite ve/veya adalet temsilcisi ile irtibat kurun. Onların yönlendirmesine göre salona gölge takım alabilirsiniz.

1.5. Maçtan Önce Puanları Öğrenmemeye Çalışın.

Özellikle son turlarda takım puanlarını, pull-up ve pull-down'ları öğrenmeniz veya konuşmacı puanlarını bilmeniz sizi içgüdüsel bazı karar değişikliklerine

münazara hitabet
derneği

munazarahitabet.org

veyahut vicdani sorgulamalara götürme riski taşıyabilir. Her maçın önceki ve sonraki maçlardan tamamen bağımsız olduğunu unutmamaya çalışın.

2. Maç Sırasında

2.1. Olabildiğince Nötr Vücut Diline Sahip Olun.

Başınızı olumlu yönde sallamanız konuşmacının doğru alana girdiğine işaret eder ve onu pozitif yönlendirir. Veya anlamadığınızı belli eden bir ifade onu normalde planında olmayan ekstra anlatımları da yapmasına veya moralinin bozulmasına sebebiyet verebilir. Bütün bunlar da maçın seyrinin değişmesi olasılığını yaratır.

2.2. Gerekli/Gereksiz Ayrımı Olmaksızın Her Şeyi Not Alın.

Kısa temel noktaları yazmakla yetinmeyin. Doğru ya da yanlış her argümanı bütün linkleriyle beraber not almaya çalışın. Eksik kalmış argümanlar, iyi analizler, angajmanlar vbg. temel noktalar için sembolleriniz bulunsun, bunları o anda notlarınıza eklemeye çalışın. Eğer ki çok hızlı bir klavye kullanıcısı değilseniz, laptop kullanmayın.

2.3. Centilmenlik Dışı Davranışları Konuşma Aralarında Uyarın.

Münazara teamülleri dışına çıkan, saygı sınırlarını zorlayan, agresif söz hakkı istemek, takım içi sesli konuşma, abartılı vücut dili kullanımlarını maçın devamında sürmemesi adına uyarabilirsiniz.

2.4. Konuşmalar Arasında Kaybedilen Süreyi Asgariye İndirin.

Bir konuşmacı kürsüye çıktığında 2-3 dk. hazırlık yapamaz. Yeterli süre bittiğinde kürsüyü uyarın. Ayrıca maç sırasında belirli ihtiyaçlarla salondan çıkıp gelmesi gereken kişilere çok özel durumlar dışında izin vermemeye özen gösterin. Bu davranışların tamamı nüans bile olsa maça etki eder.

3. Değerlendirme Sürecinde

3.1. Kapanış Konuşmacıları Sırasında Maç Değerlendirmeyin.

Bunun için yeterli süreniz olacak, aceleye gerek yok. Konuşmacıların hakkını verin.

münazara hitabet
derneği

munazarahitabet.org

3.2. Bütün maçı sıradan gözden geçirin.

Değerlendirmeye başlamadan size karşılaştırmada katkıda bulunacak notlar olarak bütün maçı sıradan notlarınızdan okuyun. Bunun ardından verilen argümanları angajmanlarıyla beraber bir kez daha gözden geçirin.

3.3. Komitenin Verdiği Ve Zihninizdeki Pro/Con'u Geri Plana Atın.

Her bir salon kendi münazara uzayını oluşturur. Ve bu alternatif uzaya göre değerlendirilir. Sizin uzayınıza ne kadar yaklaştıklarını değil, kendi uzaylarındaki başarılarını değerlendirmeye özen gösterin.

3.4. Maçı Negatif Değil, Pozitif Üzerine Okumaya Özen Gösterin.

Takımlarda hata aramaya çalışmayın, olabildiğince maça koydukları pozitifler üzerinden bir değerlendirme yapın. Bu pozitifler argümanlar, analizler, angajmanlar, çürütmeleri ve fazlasını içerir. Açık bir kural hatası olmadığı sürece cezalandırıcı jüriyetten kaçınınız. Örneğin, HA sıkıntılı bir model verdiği için otomatik olarak geriye düşmez. Veya MK çok rahat görülebilir bir yeni boyuttan bahsetmediği için cezalandırılmaz. Bir takımın -görece- negatifini gösteren bir başka takımın pozitifini olmalıdır.

3.5. Maçın İçine Özne Olarak Girmeyin.

Gerçekler dışındaki çatışma alanlarında argümanlara verilmeyen yanıtları siz vermeyin. Veya argümanları zihninizde doldurmayın. Ancak ortada realite dışına yaslanan bir argüman varsa, maç dinamiği de göz önünde bulundurularak bir çizgi çekilebilir. Bu alan oldukça hassas ve her maç özelinde değişkenlik gösterebilirliği taşıyor olmakla beraber olabildiğince ideale yaklaşmak faydalı olacaktır.

3.6. Maçı Bir Eksen Kazanmaz.

“Muhalefet maçı kazandı”, “Kapanış maçı” söylemleri pekâla geri bildirimde söylenebilir olsa da, değerlendirme sürecinde önemsenmemelidir. Özellikle tur maçlarında sıralama 1-2-3-4 biçiminde yapıldığından her bir takım bir ilerisi ve bir gerisine göre ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Bir eksen kazandı/kaybetti öngörüsü 2-3 sıralamasındaki angajmanlarda hatalara sebebiyet verebilir.

münazara hitabet
derneği

munazarahitabet.org

3.7. Maçın Değerlendirilmeksizin Otomatik Birincisi, Dördüncüsü Olmaz.

Maç bittiğinde mutlaka zihninizde bir sıralama öngörüsü bulunacaktır. Burada bir takımın sıralamasıyla ilgili “kesin” yargıya sahip olsanız bile o takımı atlamayın, notları okuyun, karşılaştırın. Fikriniz değişmese bile en kötü ihtimalle daha iyi bir geri bildirim verebilirsiniz.

3.8. Daha Kolay Geri Bildirimi değil, Daha Doğru Sıralamayı Tercih Edin.

Yarışmacıların olası yüksek tondan itirazları, normalde ne kadar kaliteli münazırlar oldukları, münazara ekollerinin size yakınlığının kararınızı içgüdüsel olarak bile etkilemediğinden emin olun. Vicdan terazisinden geçmeyen kararı komiteye iletmemeye özen gösterin.

3.9. Geri Bildirim Sistematiğini & İçeriğini Netleştirin.

Maç sonucunu verdiğiniz gibi geri bildirimde başlamayın. Geri bildirimde söyleyeceklerinizi ve kurgunuzu gözden geçirin. Hatalı söylemlerinizi yarışmacılarda soru işaretleri yaratabilir. Ve eğer kapalı turdaysanız sonradan unutmamak adına geri bildirimde kısa özetini bir hatırlatma aracı olarak ayrıca not almanız faydalı olacaktır.

3.10. Konuşmacı Puanlarına Özen Gösterin.

Bir konuşmacı puanı bir takımın finallere kalmasını ve en iyi konuşmacıyı değiştiriyor. Dolayısıyla takım sıralamasına gösterilen özen mutlaka konuşmacı puanlarına da verilmeli. Bu noktada da zihinlerdeki ezber puanlardan sıyrılmak gerekiyor. Mesela, en üst salonda takımlar defakto “daha iyi” konuşmacı puanı alamaz. Veya bir kapanış takımı maçı birinci tamamladıysa birinci konuşmacısı daha iyi, sonuncu tamamladıysa ikinci konuşmacısı daha iyi konuşmacı puanı almayabilir. Deneyimli bir münazır her zaman daha deneyimsiz takım arkadaşından iyi konuşmaz. Bütün bunlara ek olarak süreç hızlandırmak adına konuşmacılara sürekli birer puan fark koyarak adil olmayan basit yöntemlere de başvurulmamalı. Her bir konuşmacı notlara bakılarak tekrar ve tekrar değerlendirilmeli. Takımların takım puanını sorgulama hakları olduğu gibi öğrendiklerinde konuşmacı puanlarını da sorgulama hakları da pekâla vardır.

3.11. Panellerde Aşırı Hızlı Karar Çıkartmayın.

Bu özellikle birden fazla jürisi bulunan çeyrek, yarı ve final maçları için önemli. Panel üyeleri maç sonrası ilk izlenimlerinde aynı fikirde olduklarında paneli kısa

münazara hitabet
derneği

munazarahitabet.org

kesme hatasına düşebilir. Ancak bir kişi hatalı düşünebileceği gibi bunu pekâla 3-5 kişinin yapması da olasılık dahilindedir. Dolayısıyla yukarıdaki maddeler ortak kararda da geçerlidir.

3.12. Manipülasyonlara Dikkat Edin.

Bazı konuşmacılar çürütme ve analiz sırasında bir başka konuşmacının anlattıklarını “başka bir noktayı veya başka biçimde anlatmış gibi” anlatarak jüriyi manipüle etmeye çalışabilir. Bu anlatımı önceki konuşmacının konuşmasına bakmadan değerlendirmeyin. Unutmayın, münazara jürisi kandırılmaz, ikna edilir.

4. Geri Bildirim Sırasında

4.1. Geri Bildirimi Takım Sıralamasına Paralel Verin.

Takımlara sıradan hatalarını anlatmak ancak ve ancak kafa karıştırır. Yani “X nerede hatalıydı/başarılıydı?” yerine “X neden Y’ nin gerisinde/neden Z’ nin ilerisinde?” biçiminde karşılaştırmalı bir anlatımda bulunmanız sıralamanın takımlarca daha iyi anlaşılmasını sağlar. Ayrıca karar verirken ortaya koyduğunuz kriterlerin de takımlarca iyi anlaşılmasına özen gösterebilirsiniz.

4.2. Sıralama Geri Bildirimine Pozitif Karıştırmayın.

Maçı kendi uzayında değerlendirdiğiniz gibi geri bildirim ilk bölümünü de tamamen bu uzayın içerisinde kalarak tamamlayın. “Şu cevap verilebilirdi, şu argüman anlatılabilirdi” alanları, sıralama geri bildirim bittiğinde, takımlara pozitif geri bildirim noktasında anlatılabilir.

4.3. Geri Bildirimi Bir Takıma Odaklamayın.

Her bir takımın maçtaki önemi ve değeri eşit. Özellikle sıralama gerekçelerini anlatırken bir takıma oransal ciddi bir zaman farkı ayırmamaya çalışın. Bu tabii ki maçın dinamiklerine göre değişkenlik gösterebilir, bazı farklar daha ince ve daha fazla anlatıma ihtiyaç duyabilir ancak takımlardan biri sürekli soru sormaya ve eleştirmeye çalışırsa, geri bildirim domine etmelerine izin vermeyerek, bütün maç değerlendirmesi bitince kalan noktaları yanıtlayacağınızı belirtebilirsiniz.

mûnazara hitabet
derneği

munazarahitabet.org

4.4. Geri Bildirimi Çok Uzun Tutmayın.

Takımların ciddi mûnazara sistematiği hataları varsa tabii ki uzun bir pozitif geri bildirim değerlidir ancak bir sonraki tur için yarışmacıların nefes almaya zamanları kalmalı. Bir veya birkaç takım fazladan geri bildirim talep ediyorsa veya siz anlatmak istiyorsanız bunu salon dışında, diğer takımlara müsadde vererek gerçekleştirebilirsiniz.

Tahsin Bilge Avcı
Mûnazara & Hitabet Derneği